

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Князева М.О., викладачка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (м. Біла Церква, Київська обл.)

Здібності людини виявляються у тій, чи іншій діяльності, тому особистісні якості, необхідні для творчості, формуються у ході творчої діяльності. Власний досвід творчої діяльності людина набуває впродовж усього життя, проте найбільш активно цей процес перебігає під час навчання у закладах професійної освіти. [1]

Основною метою державної політики в галузі освіти є створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, соціальних та економічних викликів.

Для багатьох позааудиторна робота може починатися просто як хобі, але згодом стати основою майбутньої кар'єри. У будь-якому випадку навички командної роботи, вміння знаходити спільну мову із оточуючими, задатки лідера будуть корисними у будь-якій галузі. Також участь у позааудиторній роботі значно знижує ризик алко- та наркозалежності, вчить відповідальності, дає почуття самоповаги. [2]

Важливу роль відіграє розвиток творчості майбутнього фахівця шляхом участі у різних формах позааудиторної роботи.

Розвиток сучасного суспільства ставить перед педагогами нові цілі і завдання. Це передбачає зміщення акцентів у навчальній діяльності, її спрямованість на інтелектуальний та творчий рівень. Непокоїть і проблема творчого розвитку особистості. Адже володіння таємницями краси і творчості допомагає зберегти загальнолюдські цінності і створити те нове, чарівне і вічне, з чим ми будемо крокувати життям. Життя висунуло суспільний запит на виховання творчої особистості, здатної, на відміну від людини – виконавця,

самостійно мислити, генерувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення.

Реалізація внутрішнього потенціалу особистості студента, побудова внутрішніх і зовнішніх факторів формування професійної культури залежить від успішної організації позааудиторної роботи студентів як процесу їх саморозвитку. Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури свідчить, що питання позааудиторної діяльності досліджувались у різних аспектах. Позааудиторну діяльність розглядають як фактор професійного самовизначення студента (Т. Іванайська), формування й розвитку творчих умінь студентів (О. Медведєва), розвитку їхньої творчої обдарованості (І. Карпова), організаторських здібностей (Н. Галєєва), формування міжособистісних відносин студентів (Н. Руденко), їхніх гуманістичних цінностей (О. Тепла). Увагу сучасних науковців привернули напрям соціалізації студентської молоді в позанавчальній діяльності (Г. Овчаренко, О. Севаст'янова, Н. Шабаєва, С. Шашенко), проблеми формування соціально значущих якостей особистості (Т. Бурцева), соціальних особистісних смислів (Н. Грищенко). Організація самостійної позааудиторної роботи студентів стала предметом наукового пошуку Л. Онучак, Л. Якушкіної та ін.

Усіма можливими засобами педагоги творчу активність здобувачів освіти, адже основне завдання викладача – допомогти здобувачу освіти розкрити свої творчі здібності. Самостійність, активність, ініціатива – ось що сприяє розвитку творчих здібностей.

Етапи творчості:

- підготовчий етап (створення проблемної ситуації, постановка проблеми, її аналіз);
- процес вирішення проблеми;
- інсайт (осяяння);
- упорядкування інтуїтивно отриманих результатів.

Найбільш масовою формою науково-дослідницької творчості студентів та найпоширенішою формою позааудиторної роботи є гурткова робота. Метою і

завданням гурткової роботи є розширення і поглиблення знань студентів, розвиток пізнавальних інтересів і творчих здібностей, формування практичних умінь і навичок, виготовлення приладів, моделей (для технічних гуртків), проведення екскурсій у передові господарства, вивчення стану розвитку галузі в цих господарствах, узагальнення передового досвіду. Позааудиторна творча діяльність не передбачає освоєння вже відомих знань. Вона сприяє прояву у майбутнього фахівця самореалізації, втілення його власних ідей, які спрямовані на створення нового. Завданням закладу освіти в цей момент стає спонукання та підтримка студентів на шляху їх творчого розвитку. Адже відомо, що чим вище рівень творчого розвитку студента, тим вище його працездатність.

Візьмемо як приклад, організацію науково-практичного квесту у закладі вищої освіти. Вебквест, як один з форм позааудиторної діяльності має проходити структуровано. Можна виділити такі етапи в цій роботі для викладача: вибір матеріалу, підбір учасників серед охочих, підготовка до проведення квесту, пояснення умов для участі в ньому для студентів, організація захисту проєктів, оцінювання отриманих результатів та їх обговорення з учасниками. Науково-практичний вебквест має в основі самостійну роботу студента, продуктом якої є створення ним оригінального й творчого дослідження з певної теми. Протягом роботи над ним студент отримує такі вміння, як структурування своїх знань, знайомство з різними способами опрацювання інформації, а також формує вміння правильно презентувати свої матеріали, тим самим розвиваючи свої комунікативні здібності. Завданням викладача є лише підбір актуальної теми для учасників цього виду позааудиторної роботи й консультація їх стосовно критеріїв оцінювання результату дослідження.

Отже, позааудиторна виховна робота у закладі вищої освіти передбачає реалізацію системи заходів, спрямованих на виховання високорозвиненої особистості майбутнього фахівця зі сформованою особистісною моральною культурою, творчим мисленням, відповідальністю, різнобічними інтересами і
245 настійними прагненнями їх задоволення та дієвою конкурентоспроможністю. Організація позааудиторної роботи у закладі вищої

освіти дає багато можливостей щодо підготовки самоорганізованого, освіченого й сучасного спеціаліста. Позааудиторна діяльність розширює лімітовані кордони навчального часу й дозволяє студентам продемонструвати набутті знання на практиці без часових обмежень. Підбір викладачем правильної форми позааудиторної роботи для студентів буде стимулювати інтерес до вивчення навчальних дисциплін й бажання проявляти свою індивідуальність і творчий потенціал у подальшому навчанні.

Список літератури

1. Шевчук С.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект / Шевчук С.С., Кулішов В.С. – навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.
2. Needlman Robert, Extracurricular Activities. - www.drspock.com